

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize

Prognoze hrvatskoga gospodarskog rasta

- Uvodno – Čemu služe ekonomske prognoze?
- Prognoze za 2015. godinu nasuprot ostvarenju
- Prognoze rasta za 2016. godinu
- Prognoze rasta za 2017. godinu
- Zaključno

Listopad 2016.

Uvodno – Čemu služe ekonomske prognoze?

Ekonomske prognoze važne su pri donošenju odluka različitih dionika na tržištu: vladama su važne za osmišljavanje i provedbu mjera ekonomske i socijalne politike i oblikovanje proračuna, središnjim su bankama važne za provedbu monetarne politike, a međunarodnim organizacijama (poput MMF-a, Svjetske banke, Europske komisije) zbog procjene učinaka na regionalno i svjetsko gospodarstvo te osmišljavanja potpora i preporuka za nacionalne politike. Važne su i za velike investitore koji kupuju državne obveznice ili žele ulagati u pojedinu zemlju zbog procjena rizika i potencijalne koristi, a važne su i za kompanije pri procjenama budućih prihoda, odlukama o proširivanju na nova tržišta, predviđanju tržišnih niša. Prognoze ključnih makroekonomskih pokazatelja primjenjuju se kao ulazne varijable pri prognozi sektorskih kretanja i korporacijskih analiza, a one investorima omogućavaju stjecanje šire perspektive pri donošenju investicijskih odluka. Prognoze koriste i rejting agencije pri procjenama kreditnog rejtinga zemalja, koji određuje cijenu zaduživanja zemlje. No, i opća javnost je zainteresirana za stanje i perspektive vlastite zemlje, a pomaže joj i pri političkim odabirima u tijeku izbornih procesa.

Prognoze za 2015. godinu nasuprot ostvarenju

Od stranih izvora, najkonzistentnije analize i prognoze, s točnim godišnjim rasporedima objavljivanja, izrađuju Europska komisija i Međunarodni monetarni fond, stoga ćemo njih staviti u usporedbu i pokazati tko je bio realniji i manje varijabilan u prognozama gospodarskog rasta za 2015. godinu. Od domaćih izvora, promatrali smo prognoze Ekonomskog instituta, kao nezavisne institucije.

Prognoze Međunarodnoga monetarnog fonda (MMF)

MMF dvaput godišnje (u travnju i listopada) objavljuje opsežan osvrt na trendove u ekonomijama svijeta i prognoze za sljedeće godine pod nazivom *World Economic Outlook*. Osvrt predstavlja stajališta MMF-ove analitike o globalnom razvoju tijekom bliske i srednjoročne budućnosti.

Prognoze Europske komisije (EC).

Directorate General for Economic and Financial Affairs (DG ECFIN) izrađuje ekonomske prognoze u ime Europske komisije (EC). One služe kao temelj za razne postupke gospodarskog nadzora, poput onih u okviru Europskog semestra (*Excessive Deficit Procedures – EDP, Macroeconomic Imbalances Procedure – MIP*).

DG ECFIN ekonomske prognoze koncentrirane su na područje Europske unije, njene članice individualno te na eurozonu, no uključuju i prognoze za neka od najvećih svjetskih gospodarstava (SAD, Japan) i zemlje koje su kandidati za članstvo u EU.

Prognozama je obuhvaćeno razdoblje od najmanje dvije godine i oko 180 varijabli. Prognoze se ne temelje na centraliziranom gospodarskom modelu, nego na analizama koje izrađuju službe DG-a ECFIN u pojedinim državama koristeći se modelima i stručnim znanjem. Dosljednost se osigurava nizom usporedbi među državama i varijablama. Prognoze za EU i europodručje stvaraju se agregiranjem podataka pojedinih država članica.

DG ECFIN-ove se prognoze objavljuju triput godišnje (*Winter, Spring i Autumn*), u skladu s ekonomskim procedurama nadzora, poznatim pod imenom Europski semestar, od 2012. godine, kada su i uvedene ove procedure. Prije prihvaćanja tih postupaka u jesen 2012., svake su se godine objavljivale dvije potpune i dvije privremene prognoze.

Prognoze Ekonomskog instituta Zagreb (EIZ)

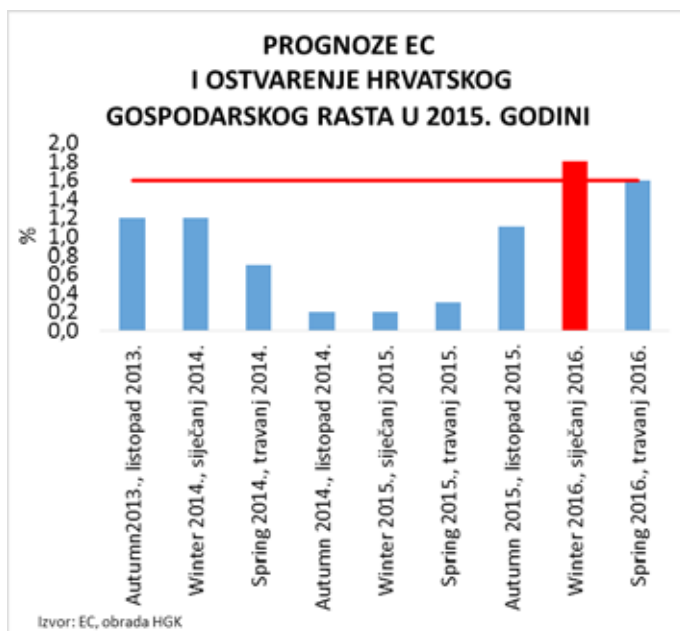
Ekonomski institut, kao nezavisna institucija, objavljuje ekonomske prognoze četiri puta godišnje (svakoga kvartala) u publikaciji *Croatian Economic Outlook Quarterly*. *Croatian Economic Outlook* sadrži analizu tekućih gospodarskih kretanja i kratkoročne prognoze osnovnih makroekonomskih agregata u Hrvatskoj. Publikacija je namijenjena domaćoj i inozemnoj stručnoj javnosti.

Europska komisija prve je prognoze za 2015. godinu objavila u jesen 2013. godine. Tada je za Hrvatsku prognozirala rast od 1,2%, temeljen na domaćoj potražnji, primarno investicijama. Iako je ovaj prognozirani rast bio prvi od 2008. godine i u tom smislu predstavljao tehnički izlazak iz višegodišnje recesije, Komisija je ujedno procijenila kako će Hrvatska rasti najnižom dinamikom u usporedbi s deset članica iz proširenja EU 2004. godine.

No, već tijekom 2014. godine, prognoza je srezana do samo 0,2% (temelj rasta trebao je sada biti isključivo izvoz, dok je domaća potražnja ocijenjena stagnantnom), a Hrvatska je pozicionirana ne samo kao najsporije rastuća ekonomija među EU12 (posttranzicijske zemlje koje su pristupile Uniji tijekom prethodnih dvaju proširenja), nego i među svih 28 članica EU.

Pred kraj 2015. godine i početkom 2016. godine, kada su se već mogle s velikom sigurnošću prognozirati razine svih osnovnih varijabli gospodarskog rasta, procjene su ponovno „vraćene” iznad 1%, u Zimskim je prognozama 2016. čak prognozan i preoptimističan rast, i to od 1,8%. No, čak i tada, dinamika hrvatskoga rasta bila je među najnižima, od EU 10 samo je za Estoniju i Litvu prognozan niži rast. Tako je, prema ovom primjeru, kada se promatra razvoj prognoze u dvogodišnjem razdoblju, vidljiva nekonzistentnost s velikim rasponom, od čak 1,6 postotnih bodova.

Prognoze EC koje se tiču gospodarskog rasta u Hrvatskoj u 2015. godini, bile su prilično nestabilne, u rasponu od 0,2% do 1,8% i u cijelom razdoblju prognožiranja (osim na samom kraju) vrlo konzervativne i podcijenjene. Razlike su se primarno temeljile u velikim razlikama procjena rasta investicija i ukupne domaće potražnje.

Za razliku od Hrvatske, prognoze za cijelu EU bile su puno stabilnije i realnije – njihov je raspon iznosio samo 0,5 postotnih bodova i nije značajnije odstupao od ostvarenja. No, one koje se odnose na cijeli svijet bile su volatilnije te gotovo u cijelom razdoblju prognožiranja precijenjene, uglavnom se temeljeći na precijenjenim procjenama rasta tržišta u nastajanju, osobito Kine.

Prognoze Europske Komisije (DG ECFIN) za 2015., BDP, realne godišnje stope rasta (%)

	Hrvatska		EU		Svijet	
	Prognoza	Ostvarenje	Prognoza	Ostvarenje	Prognoza	Ostvarenje
Autumn 2013., listopad 2013.	1,2	1,6	1,9	1,9	4,4	3,1
Winter 2014., siječanj 2014.	1,2		2,0		3,9	
Spring 2014., travanj 2014.	0,7		2,0		3,8	
Autumn 2014., listopad 2014.	0,2		1,5		3,8	
Winter 2015., siječanj 2015.	0,2		1,7		3,6	
Spring 2015., travanj 2015.	0,3		1,8		3,5	
Autumn 2015., listopad 2015.	1,1		1,9		3,1	
Winter 2016., siječanj 2016.	1,8		1,9		3,3	
Spring 2016., travanj 2016.	1,6		2,0		3,0	

razlika max-
min=1,6 pb

razlika max-
min=0,5 pb

razlika max-
min=1,4 pb

PODCIJENJENO
PRECIJENJENO

Izvor: Europska komisija, obrada HGK

MMF, koji je prvu procjenu za 2015. godinu dao u travnju 2014. godine, za Hrvatsku je prognozirao rast od 0,4%, dakle, nešto konzervativnije od Europske komisije koja je tada procjenjivala rast na 0,7%, a obje su prognoze bile podcijenjene. MMF je podcijenio i rast za cijelo područje Europe u koju smješta Hrvatsku (Emerging and Developing Europe – Albanija, BiH, Makedonija, Kosovo, Bugarska, Mađarska, Litva, Crna Gora, Poljska, Rumunjska, Srbija, Turska i Hrvatska), ali svejedno je Hrvatsku u kontekstu ove regije cijelo vrijeme vidio kao najsporije rastuću državu i to s dinamikom rasta znatno ispod one u cijeloj regiji. Ostvarenja su bila iznad prognoza i za Hrvatsku i za regiju, pri čemu je stopa rasta hrvatskoga gospodarstva (1,6%) bila upola niža od one koja je ostvarena u regiji (3,5%).

Prognoze MMF-a za 2015., BDP, realne godišnje stope rasta (%)

	Hrvatska		Europske zemlje u razvoju i tržišta u nastajanju (Emerging and Developing Europe)		Svijet	
	Prognoza	Ostvarenje	Prognoza	Ostvarenje	Prognoza	Ostvarenje
World Economic Outlook ,travanj 2014.	0,4	1,6	2,9	3,5	3,9	3,1
World Economic Outlook ,listopad 2014.	0,5		2,9		3,8	
World Economic Outlook ,travanj 2015.	0,5		2,9		3,5	
World Economic Outlook ,listopad 2015.	1,0		3,0		3,1	

razlika max-
min=0,6 pb

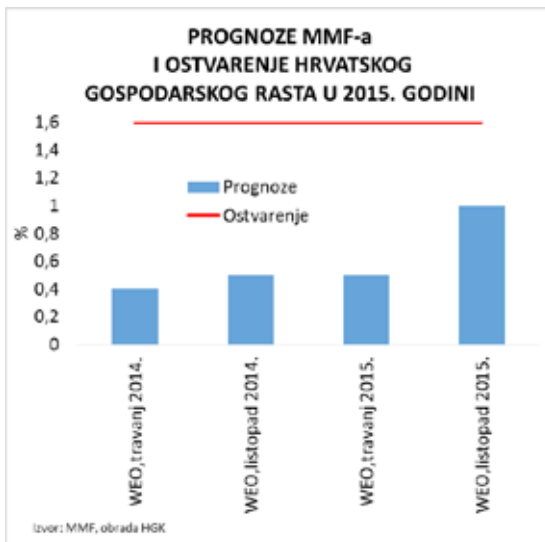
razlika max-
min=0,1 pb

razlika max-
min=0,8 pb

PODCIJENJENO
PRECIJENJENO

Izvor: MMF, obrada HGK

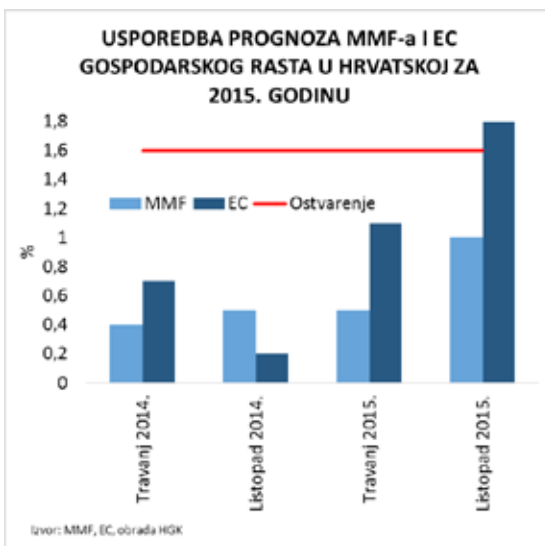
MMF-ove prognoze gospodarskog rasta u Hrvatskoj u 2015. godini bile su relativno stabilne, u rasponu od 0,4% do 1,0%, ali su se pokazale vrlo konzervativnima i podcijenjenima.

Ako usporedimo prognoze EC-a i MMF-a za Hrvatsku, vidljivo je kako su EC-ove bile znatno volatlnije, s velikim rasponom, dok su prognoze MMF-a bile stabilnije, ali ujedno konzervativnije i udaljenije od ostvarenja.

**Usporedba prognoza
MMF-a i EC-a za
Hrvatsku za 2015.
godinu:**

- obje su institucije davale prognoze rasta znatno ispod ostvarenja
- MMF je davao stabilnije i konzervativnije prognoze
- EC je davao volatlnije, ali više te bliže ostvarenju

Prognoze domaćeg izvora, **Ekonomskog instituta Zagreb**, također su bile vrlo podcijenjene cijelim razdobljem, štoviše i konzervativnije od navedenih stranih izvora. Najviša, a time i najrealnija, bila je prognoza koja je objavljena na samom kraju 2015. godine, dakle, onda kada su bile poznate sve varijable za veći dio godine. A čak je i tada prognoza bila nešto niža od ostvarenja.

Prognoze Ekonomskog instituta Zagreb za 2015., BDP, realne godišnje stope rasta (%)

	Hrvatska	
	Prognoza	Ostvarenje
<i>Croatian Economic Outlook</i> , prosinac 2015.	1,5	1,6
<i>Croatian Economic Outlook</i> , rujan 2015.	0,5	
<i>Croatian Economic Outlook</i> , lipanj 2015.	0,4	
<i>Croatian Economic Outlook</i> , ožujak 2015.	0,2	
<i>Croatian Economic Outlook</i> , siječanj 2015.	0,2	
<i>Croatian Economic Outlook</i> , listopad 2014.	0,2	
<i>Croatian Economic Outlook</i> , srpanj 2014.	0,7	
<i>Croatian Economic Outlook</i> , travanj 2014.	0,7	
<i>Croatian Economic Outlook</i> , siječanj 2014.	1,0	

Izvor: mrežne stranice EIZG, obrada HGK

razlika max-
min=1,3 pb

Prognoze su EIZ-a bile konzervativnije od inozemnih izvora, MMF-a i EC-a.

PODCIENJENO
PRECIJENJENO

Prognoze rasta za 2016. godinu

Prognoze hrvatskoga gospodarskog rasta za ovu godinu nalaze se na razini prosjeka od 2,0% (domaći i strani izvori). Pritom treba naglasiti da je veći izbor domaćih izvora (mi smo ih pobrojili devet) nego stranih te da su domaći izvori ažurniji u reviziji prognoza od stranih.

Kod domaćih izvora raspon se kreće od 1,3% (HUB) do 2,6% (EIZ), ali pritom treba uzeti u obzir ažurnost revizija prognoza. Tako je prognoza od 1,3% HUB-ova Kluba glavnih ekonomista hrvatskih banaka napravljena u travnju, nakon kojeg je većina banaka pojedinačno revidirala prognoze, i to svi naviše. Najznačajniju promjenu u prognozi napravila je Addiko banka koja je početkom godine imala najkonzervativniju prognozu od samo 1% koju je u srpnju revidirala do 2% (kada je objavljen podatak za drugi kvartal ove godine na razini od 2,8%).

Od stranih izvora najkonzervativnija je **Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD)** koja u posljednjoj prognozi iz svibnja predviđa rast u 2016. godini od 1,5%, što je značajan pomak od 0,5% koliko je predviđala šest mjeseci ranije, ali i dalje ispod dinamike rasta u 2015. godini. Prognozu rasta temelji na oporavku osobne potrošnje koju bi trebale poduprijeti niže cijene, dok bi izvoz trebao rasti na temelju daljnje integracije hrvatskih kompanija na zajedničko EU tržište i boljih ostvarenja u turizmu zbog sigurnosnih rizika kojima su opterećena konkurentna receptivna turistička tržišta. No, dugoročni se rast ocjenjuje slabim zbog nedostatka provedbe reformi u poslovnom okruženju, rješavanja visoke razine korporativnih loših kredita i razduživanja kućanstava i kompanija. Također treba naglasiti da rast od 1,5% predstavlja sedmu najnižu razinu rasta između 36 zemalja za koje su dane prognoze (manji rast ili pad predviđa se u Grčkoj, Azerbajdžanu, Bjelorusiji, Moldovi, Rusiji i Kazahstanu).

AKTUALNE PROGNOZE GOSPODARSKOG RASTA ZA HRVATSKU U 2016. GODINI

posljednje prognoze koje su objavljene do 5. listopada 2016.

Strani izvori	
MMF, listopad 2016.	1,9
SVJETSKA BANKA, rujan 2016.	2,4
EC, travanj 2016.	1,8
EBRD, svibanj 2016.	1,5
WIIW, lipanj 2016.	2,0
EIU, rujan 2016.	2,3
PROSJEK strani izvori	2,0
Domaći izvori	
HNB, srpanj 2016.	2,3
Vlada RH, travanj 2016.	2,0
EKONOMSKI INSTITUT, rujan 2016.	2,6
HUB (Klub glavnih ekonomista hrvatskih banaka), travanj 2016.	1,3
RBA, srpanj 2016.	1,5
ADDIKO BANK, srpanj 2016.	2,0
Erste&Steiermärkische Bank, kolovoz 2016.	2,2
PBZ, rujan 2016.	2,3
HGK, rujan 2016.	2,2
PROSJEK domaći izvori	2,0
PROSJEK domaći i strani izvori	2,0

Izvor: mrežne stranice institucija

Najkonzervativniju prognozu za 2016. godinu od stranih izvora ima EBRD koja vidi usporenje rasta u odnosu na 2015. godinu.

Najvišu prognozu za 2016. godinu ima Ekonomski institut koji je u rujnu podigao prognozu za 0,7 postotnih bodova u odnosu na prethodnu prognozu iz lipnja, i to zbog neočekivano povoljnih rezultata za prvu polovinu godine.

Iako MMF, Svjetska banka i Europska komisija imaju nešto više prognoze za Hrvatsku od EBRD-a, Hrvatsku svrstavaju u skupinu zemalja s najnižim rastom u usporedbi s drugim zemljama sličnih značajki.

Primjerice, MMF među zemljama EU12 (posttranzicijske zemlje koje su pristupile Uniji tijekom prethodnih dvaju proširenja) viši rast prognozira za sve zemlje osim Estonije (1,5%), a među europskim zemljama u razvoju i tržištima u nastajanju (*Emerging and Developing Europe*, skupina koja uključuje Albaniju, BiH, Makedoniju, Kosovo, Bugarsku, Mađarsku, Crnu Goru, Poljsku, Rumunjsku, Srbiju, Tursku i Hrvatsku), Hrvatska ima najniže predviđen rast. Treba istaknuti i da je razina rasta u Hrvatskoj u odnosu na razinu rasta ove skupine zemalja 1,7 puta niža (1,9% prema 3,3%). Zapravo, prema MMF-u, Hrvatska će u 2016. godini rasti tek malo brže nego eurozona (1,7%) čija je gospodarska razvijenost 7% iznad prosjeka EU28, dok je razvijenost Hrvatske 42% niža od prosjeka EU28. Tako će i Bugarska i Rumunjska, jedine dvije članice koje imaju nižu razvijenost od Hrvatske unutar EU, 2016. godine rasti po vidljivo višim stopama (3,0% odnosno 5,0%). Takvom se razlikom u dinamici rasta razlika veće razvijenosti Hrvatske, u odnosu na ove dvije zemlje, topi. Naime, sada je sigurno da će Rumunjska s ovakvim stopama rasta već ove godine

prestići Hrvatsku (koja je 42% ispod prosječne razvijenosti EU), dok se za Bugarsku, koja ipak ima veći zaostatak (ona je 54% ispod prosječne razvijenosti EU), to ipak ne može dogoditi tako brzo.

EC predviđa za Hrvatsku tek malo niži rast nego MMF, i to točno na prosjeku cijele EU te nešto iznad dinamike rasta eurozone (1,6%). U okviru skupine EU12, EC predviđa da će Hrvatska rasti najnižom stopom poslije Cipra i Slovenije (koje će rasti tek za 0,1 postotni bod nižom stopom).

Ono što je zajedničko svim stranim izvorima, jest smještanje Hrvatske među sporije rastuće ekonomije. Prema MMF-u, koji ima najsvježije prognoze iz listopada, Estonija, Hrvatska i Mađarska imat će najniži rast među zemljama EU12 u 2016. godini.

Prognoza HGK – rast 2,2%

U 2016. godini rast bi BDP-a i dalje trebao biti znatno potaknut realnim rastom vrijednosti izvoza roba i usluga, ali i znatnijim oporavkom domaće potražnje, prije svega osobne potrošnje te investicija u fiksni kapital. Na rast ovih kategorija potražnje utječu realni čimbenici poput rasta neto plaća, pada opće razine cijena, dobrih rezultata poslovanja poduzetnika u prošloj godini i niskih cijena energenata, ali i oporavka sklonosti potrošnji i investiranju.

Prognoze rasta za 2017. godinu

Prognoze rasta za 2017. godinu pod pritiskom su značajnih negativnih rizika, vezanih uz aktualno pitanje izlaska Ujedinjene Kraljevine iz EU (tzv. *Brexit*), što bi nepovoljno moglo utjecati na rast u EU, posebno članica eurozone, koje su najznačajnija izvozna tržišta za Hrvatsku te političke stabilnosti u Hrvatskoj odnosno uspješnosti funkcioniranja nove Vlade koja se trenutno oblikuje.

Za Hrvatsku **EC** ponovno predviđa nešto veću dinamiku rasta od one na području cijele EU, no ponovno jednu od najnižih među članicama EU12 (najnižu nakon Cipra).

Slično „razmišlja” i **MMF**: nešto viši rast za Hrvatsku nego u 2016. godini, no ponovno znatno ispod razine prosječnog rasta područja europskih zemalja u razvoju i tržišta u nastajanju (2,1% prema 3,1%) te ujedno i ponovno najniže od svih zemalja navedene skupine. Tu je posebno opet zanimljiva Rumunjska koja će nakon predviđenog rasta od čak 5% u 2016. godini, rasti 3,8%, znatno više od hrvatskih 2,1%, što će povećati razliku u razvijenosti Hrvatske i Rumunjske (u korist Rumunjske). Štoviše, u okviru cijele EU, MMF predviđa da će Hrvatska rasti najsporije poslije Slovenije (1,8%).

No, kako ove prognoze nisu uključile rizik rasta na temelju *Brexita* (izlazak UK iz EU), vrlo je izvjesno da su precijenjene. Naime, nakon referenduma u Ujedinjenom Kraljevstvu 23. lipnja na kojem je izglasan izlazak UK iz EU, prognostičari su počeli snižavati prognoze rasta na području cijele EU za 2017. godinu, što izravno utječe i na potencijale rasta u Hrvatskoj. Stoga su neki domaći prognostičari, koji su objavili prognoze nakon 23. lipnja, snizili stope rasta za Hrvatsku u

AKTUALNE PROGNOZE GOSPODARSKOG RASTA ZA HRVATSKU U 2017. GODINI

posljednje prognoze koje su objavljene do 5. listopada 2016.

Strani izvori	
MMF, listopad 2016.	2,1
SVJETSKA BANKA, rujan 2016.	2,0
EC, travanj 2016.	2,1
EBRD, svibanj 2016.	1,5
WIIW, lipanj 2016.	2,2
PROSJEK strani izvori	2,0
Domaći izvori	
HNB, srpanj 2016.	2,5
Vlada RH, travanj 2016.	2,1
EKONOMSKI INSTITUT, rujan 2016.	2,7
RBA, srpanj 2016.	1,5
ADDIKO BANK, srpanj 2016.	1,5
Erste&Steiermärkische Bank, kolovoz 2016.	2,0
PBZ, rujan 2016.	2,1
HGK, rujan 2016.	2,4
PROSJEK domaći izvori	2,1
PROSJEK domaći i strani izvori	2,1

Izvor: mrežne stranice institucija

Neke institucije koje su izrađivale prognoze za 2017. godinu nakon referendumu u UK 23. lipnja, uzele su element Brexita kao rizik rasta te snizile prognoze za 2017. godinu. Neke su samo naglasile rizik Brexita u kontekstu ostvarenja prognoze, ali ga nisu uvrstile u prognozu.

Najvišu prognozu za 2017. godinu ima Ekonomski institut.

2017. godini, a neki, poput HNB-a, samo su naglasili rizike za objavljene projekcije. Naime, HNB je, navodeći najoptimističnije projekcije rasta na razini od 2,5%, upozorio na to da se ocjenjuje da za projekciju BDP-a u projekcijskom razdoblju prevladavaju negativni rizici – nestabilna politička situacija koja bi mogla imati znatniji negativan utjecaj na rast investicija nego li je ugrađeno u projekciju te ishod referendumu o izlasku Velike Britanije iz Europske unije, koji bi mogao smanjiti perspektive rasta u cijeloj Europi, posredno i u Hrvatskoj (vanjskotrgovinska povezanost s EU i smanjivanje fondova EU, s obzirom na to da je Velika Britanija neto uplatitelj sredstava).

Prognoza HGK – rast 2,4%

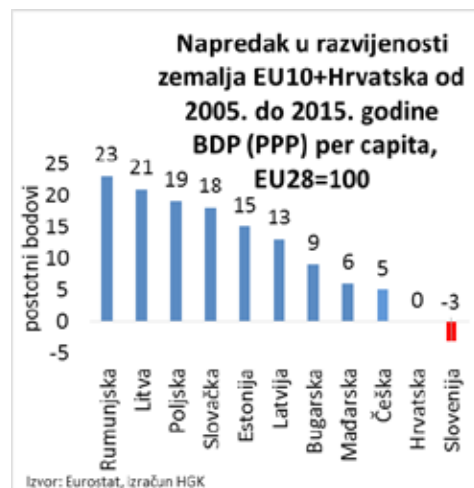
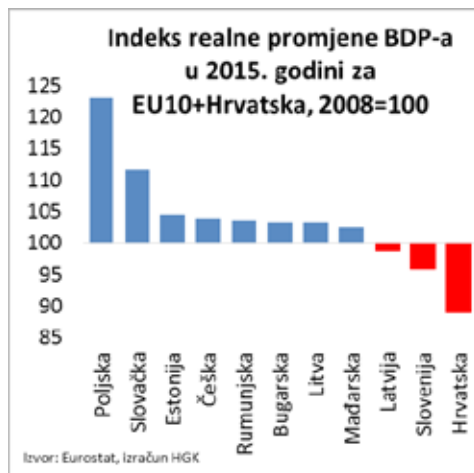
Očekujemo da će se u 2017. godini dodatno smanjiti utjecaj inozemne potražnje, odnosno izvoza roba i usluga, na rast BDP-a, dok će se utjecaj rasta domaće potražnje nastaviti povećavati. Zbog visokog udjela u strukturi BDP-a najveći doprinos rastu očekujemo od kretanja osobne potrošnje, ali ubrzavanje dinamike rasta, potpomognuto boljim korištenjem EU fondova, očekujemo i kod investicija u fiksni kapital. Ostaje rizik *Brexita* koji bi mogao utjecati na smanjenje rasta, no, procjenjujemo, ne značajnije.

Zaključno

Iako ekonomske prognoze imaju svoju svrhu i svoju publiku, analizom prognoza hrvatskoga gospodarskog rasta za 2015. godinu u povijesnoj dinamici njihova objavljivanja, pokazalo se da su bile nekonzistentne te znatno podcijenjene. No, treba naglasiti da je razdoblje za vrijeme i nakon krize turbulentno te su prognoze pod većim pritiscima rizika s više izvora nego u vremenima stabilne globalne konjunktura. Stoga je i bio izazov procijeniti razinu rasta Hrvatske u 2015. godini, kojoj je to ujedno bila i prva godina tehničkog napuštanja recesije koja je trajala punih šest godina, najdulje od svih članica EU (osim Grčke), ali i od zemalja izvan Unije koje imaju slične gospodarske značajke (tranzicijske i posttranzicijske zemlje).

Jednako je tako izazov predvidjeti gospodarski rast u sljedećim godinama koje se i dalje vide kao godine neujednačenog i stoga sporijega globalnog oporavka. Rizici su i dalje dosta snažni, jedni koji izviru iz okruženja s čijim je gospodarstvima Hrvatska povezana (i o kojima je ovisna), osobito područjem EU s kojim Hrvatska ostvaruje bazu međunarodne razmjene roba i usluga, a drugi iz unutarnjeg tržišta odnosno sposobnosti i brzine ostvarenja povlastica koje proizlaze iz članstva u EU (u prvom redu iskorištavanje sredstava iz fondova EU) te usvajanja strukturnih reformi koje rezultiraju rastom konkurentnosti.

Svi izvori procjenjuju rast u ovoj i sljedećoj godini u prosjeku oko 2%, što ostaje uglavnom ispod razine rasta članica EU sličnih gospodarskih značajki, što znači zaostajanje u razvijenosti od prosječne razvijenosti ovih zemalja. Naime, **Hrvatskoj, koja je tijekom krize izgubila 11% BDP-a, potrebne su više stope samo da bi kompenzirala zaostajanje za 2008. godinom, koje usporedive zemlje nemaju** (osim Latvije i Slovenije, koje i dalje ostvaruju BDP

ispod razine 2008. godine, no sa znatno blažim zaostatkom nego Hrvatska i čija je pozicija razvijenosti znatno bolja od Hrvatske).

Nešto optimističnije stope rasta, koje se predviđaju za 2017. godinu, pod pritiskom su rizika koji donosi *Brexit*, stoga se može dogoditi da će se one koje nisu uključivale rizik *Brexita* pokazati precijenjenima.

POPIS KRATICA

EC	European Commission
MMF	Međunarodni monetarni fond
BDP	Bruto domaći proizvod
EU	Europska unija
EBRD	Europska banka za obnovu i razvitak
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HNB	Hrvatska narodna banka
WIIW	Vienna Institute for International Economic Studies
RBA	Raiffeisenn Bank
PBZ	Privredna banka Zagreb
HUB	Hrvatska udruga banaka
EIZ	Ekonomski institut Zagreb
UK	Ujedinjeno Kraljevstvo
pb	postotni bod
DG ECFIN	Directorate General for Economic and Financial Affairs
SAD	Sjedinjene američke države
EIU	Economist Intelligence Unit

Opće napomene:

Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovorna HGK. Informacije, mišljenja, analize i zaključci koji se iznose temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzdaje, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija te o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili na bilo koji drugi način reproducirati bez navođenja izvora.

Izdavač: Hrvatska gospodarska komora

Pripremio: Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i makroekonomske analize

Odjel za makroekonomske analize

Tel.: 01/ 48 28 373

Fax: 01/ 45 61 535

E-mail: makroekonomija@hgk.hr

www.hgk.hr

Priprema i tisak: Intergrafika TTŽ, Zagreb

Naklada: 1000 primjeraka

Zagreb, listopad 2016.